

УДК 378.046.4

Морзе Наталія Вікторівна

доктор педагогічних наук, професор, проректор з інформатизації навчально-наукової та управлінської діяльності

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
n.morze@kubg.edu.ua

Кочарян Артур Борисович

методист центру ІКТ-компетенцій науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
a.kocharian@kubg.edu.ua

Варченко-Троценко Лілія Олександрівна

методист центру ІКТ-компетенцій науково-дослідної лабораторії інформатизації освіти

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна
l.varchenko@kubg.edu.ua

ВЕБІНАРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ

Анотація. У статті описано шляхи використання вебінар орієнтованих платформ як засобу підвищення кваліфікації викладачів. Розглянуто приклад використання вебінарів на основі Лупс 2013. Досліджена педагогічна складова вебінарів, а саме – методика забезпечення інтерактивності вебінарів. Автори узагальнили переваги і перспективи використання вебінарів під час впровадження дистанційної форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вишів. Проведено аналіз ефективності й перспективи використання вебінарів у системі підвищення кваліфікації викладачів. Узагальнені рекомендації з організації і проведення вебінарів у процесі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за дистанційною формою.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційна компетентність; інформаційно-комунікаційні технології; вебінар орієнтовані платформи, вебінар.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології дозволяють створювати потужні освітні електронні середовища, які швидко розвиваються, стираючи межі між традиційним формальним і неформальним навчанням. Правильно організоване використання створених освітніх середовищ спонукає науково-педагогічних працівників шукати і знаходити інноваційні методи навчальної, наукової діяльності, що мотивуватимуть їх до пізнавальної діяльності, розвивати у студентів навички самостійного навчання.

Одночасно, процес інформатизації освіти акцентує і змінює вимоги до інформаційно-комунікаційної компетентності (ІКК) самих педагогів, які розробляють навчальні матеріали нового зразка, з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Формування і розвиток ІКК викладачів вишів реалізується переважно через програми підвищення кваліфікації інститутів післядипломної педагогічної освіти і їх неформальне навчання і підвищення кваліфікації.

Аналіз доступної частини змісту дистанційного навчання науково-педагогічних працівників на базі обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти показав, що їх змістова структура переважно є відтворенням паперових носіїв [6; 7]. У той час стрімке зростання розмаїття ІКТ й усвідомлення їх потенціалу в освіті дорослих і поява чисельних відкритих освітніх ресурсів дозволяють все активніше впроваджувати в систему підвищення кваліфікації освітян сучасні ІКТ для здійснення змішаного

навчання, що передбачає, зокрема дистанційне навчання. Сучасні ІКТ (блоги, вікі-технології, вебінари) дозволяють реалізувати підвищення кваліфікації, використовуючи в режимі реального часу комунікацію, співпрацю та рефлексію, упроваджувати інноваційні педагогічні технології.

Актуальність проблеми використання сучасних ІКТ в системі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників полягає в існуючих протиріччях між потенціалом сучасних мережних засобів навчання і недостатньою розробленістю відповідних методик їх використання.

Метою статті є узагальнення рекомендацій з організації і проведення вебінарів у процесі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за дистанційною формою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз публікацій науковців дозволяє констатувати високу популярність вебінарів як засобу, що використовується в системі підвищення кваліфікації педагогів. Так, Doug Fisher і Nancy описують переваги використання вебінар орієнтованих платформ [1;2]. Treion Muller, Matthew Murdoch детально описують методологічні основи їх використання [4]. Mayorga, Eduardo P, Bekerman, Jesica G., Palis подають методологію вибору і використання вебінар орієнтованих платформ у системі підвищення кваліфікації педагогів [3].

Результати проведеного аналізу цих досліджень надали змогу визначити основні напрями застосування вебінарів: проведення групових навчальних занять; дистанційне навчання, зокрема проведення лекційних, семінарських та практичних занять у формі вебінару тощо.

Пічугіна І. С. розглядає вебінар як технологію, яка дозволяє не лише передавати аудіо- і відеоповідомлення, а й відтворити повною мірою умови колаборативної форми організації навчання [14]. Гурбан А. Д. і Соколов В. Ю. узагальнюють досвід використання вебінар орієнтованих платформ в організації навчальної діяльності дорослих. Милованова Г. В., Куляшова Н. М. та Султанова Б. К. узагальнили переваги використання вебінарів у дистанційному навчанні дорослих. Бабійчук В. Г. досліджувала використання вебінар орієнтованих платформ у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників [5]. Кухаренко В. М. визначив переваги використання вебінарів у процесі навчання дорослих, описав найпоширеніше технічне і програмне забезпечення й розробив загальні рекомендації з організації і проведення вебінарів.

Об'єктом нашого дослідження є освітні вебінари з відкритим доступом. Результат аналізу свідчить про недостатній рівень використання вебінар орієнтованих платформ на практиці, часто низьку якість й ефективність його проведення. У переважній більшості в організації вебінару використовуються презентація, текстові повідомлення з аудіо супроводженням, але наразі відсутні елементи співпраці й ефективної комунікації. Саме тому питання організації і проведення вебінарів з використанням різних вебінар орієнтованих платформ залишається актуальним.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Вебінар (від англ. web+seminar, webinar) – це технологія, яка забезпечує проведення інтерактивних навчальних заходів у синхронному режимі і надає інструменти для дистанційної спільної роботи учасників.

Для організації вебінару використовуються технології відеоконференції, інтернет-телефонії та ін. Своєї популярності вебінари набули з упровадженням дистанційної форми навчання, оскільки вони дозволяють повною мірою відтворити навчальний процес так, що його учасники можуть фізично знаходитися в різних місцях, а їх взаємодія забезпечується завдяки активному застосуванню засобів аудіо- і відео-обміну даними і спільної роботи з різноманітними об'єктами. Вебінари відносяться до

тієї технології, яка легко поєднується з різними організаційними формами і методами навчання. Під час проведення вебінару ведучий надає слухачам навчальний матеріал, вправи, відповідає на запитання аудиторії, організує спільну роботу над завданням чи проблемою, ініціює обговорення її, оцінює рівень засвоєння знань тощо, через віртуальне спілкування в реальному часі [4].

2.1. Педагогічна складова вебінарів

Одним із напрямів використання вебінарів є дистанційне навчання і підвищення кваліфікації. Дистанційне навчання – це технологія, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення і створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для доставки навчального матеріалу, співпраці та спілкування.

У дистанційному навчанні передбачається використання різних форм спілкування: асинхронне і синхронне спілкування. Асинхронне спілкування реалізується шляхом відправлення електронних повідомлень, списків розсилок та участю у форумах. Синхронне спілкування реалізується за допомогою чату в режимі реального часу. Спілкування відрізняється від звичайного інформаційного обміну (пересилання даних), оскільки воно передбачає виникнення емоційних відношень і висловлення особистої думки тих, хто спілкується.

Важливою педагогічною складовою в організації і проведенні вебінарів є забезпечення інтерактивності й постійного взаємозв'язку з учасниками, їх спілкування в режимі реального часу. Вибір цих можливостей обумовлений вибором відповідного програмного забезпечення (вебінар орієнтовані платформи), яке буде використовуватися для його організації.

Інтерактивність вебінару може бути забезпечена різними методами: он-лайн опитування учасників, візуалізація обговорення, можливість конспектування під час вебінару і задавати запитання, обмін файлами та функція запису і поширення змісту вебінару (див. рис. 1). Розглянемо кожен з цих методів більш детально.

Рис. 1. Засоби забезпечення інтерактивності вебінару

Он-лайн опитування учасників. На початку, під час вебінару і після його завершення організатор може провести он-лайн опитування, під час якого всі учасники мають надати відповідь на одне або декілька запитань. Он-лайн опитування може проводитися з метою актуалізації опорних знань з теми, узагальнення матеріалу та мотивації учасників до активної участі як слухача. Налаштування опитування можна зробити так, аби результати були приховані від учасників чи, навпаки, були відкритими. Але в будь-якому випадку, ідентифікація відповідей з прізвищами учасників є доступною тільки для організатора. Отже, якщо учасник надає неправильну відповідь і результати є відкритими, то прізвище учасника, якій надав неправильну відповідь може побачити лише організатор.

Візуалізація обговорення з використанням презентації, демонстрації робочого столу комп'ютера і додатків. Під час вебінару організатор може візуалізувати свою доповідь за допомогою презентацій, зображень свого робочого столу і роботу в певних додатках. Аналогічно, учасники також мають можливість візуалізувати свою відповідь (повідь під час вебінару) всім учасникам. Важливим моментом є можливість забезпечення постійного інтерактиву за допомогою елементів дошки. Так, під час презентації доповідач може попросити учасників робити деякі позначення на певних слайдах, наприклад, позначення на географічній карті, схемах, моделях, таблицях, зображеннях та ін. Візуалізація вебінару може здійснюватися за допомогою елементу «Дошка», який дозволяє учасникам спільно використовувати частину екрана, де можуть бути також розміщені слайди, зображення, схеми чи таблиці. Наразі всі дії учасників автоматично оновлюються і можуть бути ідентифікованими лише організатором вебінару.

Конспектування змісту вебінару. Під час вебінару кожен учасник може користуватись заздалегідь підготовленими нотатками, наприклад, у середовищі MicrosoftOneNote, або робити ці нотатки безпосередньо під час вебінару. Також є можливість робити ці нотатки одночасно всіма учасниками, дії яких будуть автоматично оновлюватись і будуть доступними в режимі он-лайн для спільного користування.

Обмін файлами під час спільної роботи. Іноді під час вебінару є необхідність поширити серед учасників декілька файлів. Модуль «Вкладення» дозволяє це швидко зробити і зазначити певні рівні дозволів (для перегляду, для редагування).

Запис вебінару. Організатор вебінару може записати вебінар у форматі .mp4, що дозволяє досить легко переглядати його зміст у більшості програвачів й опубліковувати в Інтернеті в будь-який час для повторного опанування матеріалу чи аналізу заняття.

2.3. Організація вебінарів

Для організації і проведення вебінару в більшості випадків потрібне встановлення відповідного програмного забезпечення. Для участі у вебінарах у більшості випадків не є необхідним встановлення додаткового програмного забезпечення.

Дослідивши певні вебінар орієнтовані платформи наведемо порівняльний аналіз їх переваг і особливостей у використанні дистанційних форм підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз деяких вебінар орієнтованих платформ

Webinar.tw			
Переваги		Недоліки	
Стабільний і якісний аудіо і відео канал		Одночасно один відео канал	
Велике вікно	відеопередавача	3	Відсутність можливості он-лайн

регулюванням його якості	опитування
Синхронна зміна слайдів у доповідача і слухачів	Затримка передавання зображення робочого столу доповідача до учасників на 8 сек
Обмін файлами	Англomовний чат. Українська мова доступна лише в браузері InternetExplorer
Керування правами і статусами учасників (слухач, доповідач)	
Збереження запису вебінару	
Збереження історії повідомлень чату	
Демонстрація робочого столу	
webinar.com.ua	
Переваги	Недоліки
128-бітове RTMPE шифрування дозволяє надійно передавати дані у вебінарах і бути впевненим, що вони не стануть доступні третім особам	Низький рівень адміністрування запрошень без візуалізації кількості зареєстрованих учасників
Можливість проводити відеоконференції в якості HD і транслювати декілька учасників одночасно. Вбудована VoIP система передачі мови й інтеграція з телефонними лініями (телеконференсінг), дозволить брати участь у вебінарах з будь-якого місця, де є Інтернет	Порівняно висока ціна на послуги: від 745 грн. на місяць користування у разі приєднання до 25 учасників одночасно
Можливість проводити вебінари з використанням телеконференції-зв'язку, або проводити телефонні конференції і селекторні наради окремо	
Візуалізація файлів різних форматів	
Демонстрація робочого столу	
Запис вебінару	
Наявність он-лайн опитування	
Робота в браузері (відсутність потреби у встановленні програмного забезпечення)	
openmeetings	
Переваги	Недоліки
Якісний канал відео й аудіо	Потрібно завантажувати додаткове програмне забезпечення й оновлення
Обмін миттєвими повідомленнями	
Використання елемента «дошка»	
Спільне редагування документів	
Можливість запису	
Розподіл прав: доповідач і учасники	
Можливість он-лайн опитування	
vivavox.com, comdi.com	
Переваги	Недоліки
Немає потреби у завантаженні	Он-лайн опитування тільки перед

програмного забезпечення	вебінаром
Презентація файлів різних форматів	Порівняно висока ціна на послуги
Можливість запису	
SeeMedia.pro	
Переваги	Недоліки
Безкоштовний доступ за участі до 25 учасників	Неергономічний інтерфейс
Розсилання нагадувань про участь засобами e-mail, SMS	Відеозапис можна тільки переглядати без права завантаження
Он-лайн опитування	
Дошка для спільної роботи	
Lync 2013	
Переваги	Недоліки
Інтеграція з календарями (можливість створення вебінару з календаря Outlook, нагадування про вебінар)	Для отримання можливості запису вебінару потрібно встановити програмне забезпечення
Он-лайн опитування протягом вебінару	Одночасна участь до 250 учасників
Спільна робота над файлами різного формату	
Запис повідомлень чату	
Запис вебінару і можливість його завантаження	
Можливість робити нотатки одразу під час вебінару	
Безкоштовно для навчальних закладів	
Google+ Hangouts	
Переваги	Недоліки
Спільний доступ до відкритого вікна комп'ютера	Одночасна участь до 10 осіб
Поширення вмісту робочого столу	Доступ до сервісу тільки через Gmail, Google+, Youtube та мобільні додатки для Android і iOS
Обмін файлами через Google-диск	Відсутність відображення он-лайн статусу учасників
Зберігання історії чату на сервері Google	
Спільний доступ до загальної дошки	
Інтеграція з календарем Google	

Розглянемо організацію і проведення вебінарів з використанням програми Lync 2013, яка дає користувачам змогу безпечно спілкуватися звідусіль, де є підключення до Інтернету. Для участі у вебінарі як слухача немає потреби у встановленні програмного забезпечення. Програма забезпечує організацію вебінарів завдяки узгодженому і знайомому інтерфейсу, доступному на комп'ютерах (ноутбуках, планшетах) з ОС Windows, а також смартфонах Windows Phone, iOS і Android. Lync 2013 об'єднує голосові і відеовиклики, конференції Lync, відомості про присутність й обмін миттєвими повідомленнями в одній легкій у використанні клієнтській програмі, що полегшує вибір різних форм спілкування й переключення між ними. Завантажити Lync 2013 можна з пакета Office 365, підписка за планом A2 є безкоштовною для навчальних закладів.

Створити вебінар можна двома способами.

1. За допомогою Outlook 2013. Це може бути настільна версія, інстальована на комп'ютері, або web версія, яка є доступною у рахі підписки на пакет Office 365 за планом A2. Потрібно увійти в календар й обрати «Нова нарада Lync», вказавши назву, дату, час та електронні адреси учасників. Програма формує посилання, яке автоматично надсилається запрошеним учасникам, а також це посилання можна опублікувати в Інтернеті й усі бажаючі зможуть стати учасникам вебінару.

2. За допомогою Web-планувальника Lync. Це web-програма, яка використовується для створення нарад Lync, якщо на комп'ютері не встановлена програма Microsoft Outlook, або якщо використовується операційна система – не Windows. За допомогою web-планувальника Lync можна створювати нові і змінювати наявні наради, а також надсилати запрошення, використовуючи потрібну програму електронної пошти.

Налаштування вебінару дозволяють правильно організувати процес підключення учасників. Так, під час створення он-лайн події можна визначити учасників (див. рис. 2), які будуть при переході за отриманим ними посиланням потрапляти на вебінар, або у фойє вебінару чекати модератора організатором (дозволити чи відхилити участь).

Рис. 2. Налаштування підключення учасників до вебінару

Розглянемо параметри приєднання учасників до вебінару (див. табл. 2)

Таблиця 2

Параметри доступу до вебінару

Параметри доступу	Що відбувається	Рекомендовано для таких ситуацій
Лише організатор (заблоковано)	Організатор – це єдина особа, яка може брати участь у вебінарі без запрошення. Усі інші учасники повинні чекати, доки їх буде прийнято на нараду	Вебінар має високий рівень безпеки і в ньому використовується конфіденційні відомості
Запрошені користувачі з навчального закладу	Лише запрошені користувачі можуть відразу приєднатися до вебінару. Усі інші учасники повинні чекати, доки їх буде прийнято до вебінару	Обговорюється конфіденційні відомості, і дозвіл на приєднання до вебінару необхідно надати лише певним користувачам

Користувачі з навчального закладу	Будь-який співробітник навчального закладу може безпосередньо приєднатися до вебінару, навіть без запрошення	Зовнішні учасники не беруть участь у вебінарі, і конфіденційні відомості не обговорюють
Усі, включно з тими, хто не належить до навчального закладу	Будь-хто, хто має доступ до посилання на вебінар, переходить безпосередньо до вебінару	Ви запрошуєте учасників поза межами навчального закладу і не обговорюєте конфіденційні відомості

Попри це, користувачі, що є доповідачами, можуть мати різні можливості. Розглянемо параметри, які можна встановити для статусу «Доповідач» (див. табл. 3).

Таблиця 3

Параметри доповідача

Параметри доповідача	Користувачі, які будуть доповідачами	Рекомендовано для таких ситуацій
Лише організатор	Організатор буде єдиним доповідачем	Під час проведення презентацій, на яких учасники не повинні взаємодіяти з вмістом вебінару. Можна призначити додаткових доповідачів під час вебінару
Користувачі з навчального закладу	Будь-який працівник навчального закладу матиме дозволи доповідача	Підходить для проведення вільних вебінарів з учасниками групи, на яких усі користувачі можуть надавати спільний доступ і змінювати вміст
Усі, включно з тими, хто не належить до навчального закладу (без обмежень)	Будь-який запрошений користувач матиме дозволи доповідача	Використовуйте цей параметр, коли ви запросили зовнішніх учасників, які мають вести презентацію
Вибрані користувачі	Ви і вибрані учасники	Виберіть цей параметр, якщо доповідачами мають бути певні особи

Правильно організований вебінар дозволяє залучити достатню кількість учасників до обговорення в режимі он-лайн. Для участі у вебінарі в даному випадку не має потреби у встановленні додаткового програмного забезпечення, а сама участь є безкоштовною. Достатньо мати пристрій для виходу в Інтернет, оновлену версію браузера Internet Explorer та посилання на вебінар. Після переходу за посиланням учасник потрапляє у віртуальну кімнату (див. рис. 3).

Ресурси Lync 2013 мають достатній педагогічний потенціал. Так, під час обговорення певної теми організатор має можливість демонструвати всім учасникам не тільки вміст своєї презентації, а й зображення зі свого робочого столу комп'ютера та демонструвати роботу в певних програмах. Це ж саме можуть робити й учасники, право яким надав організатор під час вебінару. Одночасно організатор і всі учасники,

крім аудіо повідомлення, можуть транслювати відео в режимі он-лайн. Додатково є можливість обговорення у вікні чату.

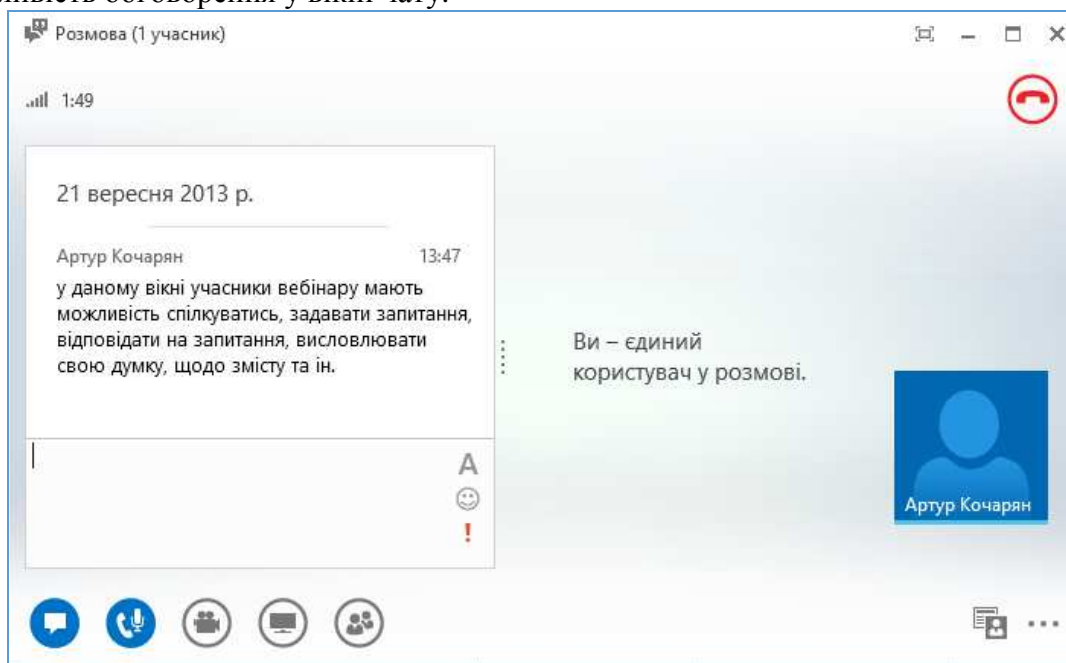

Рис. 3. Віртуальна кімната вебінару

2.4. Умови для ефективної організації вебінарів

До початку вебінару організатор повинен:

- визначити мету та завдання вебінару;
- розробити візуальні дидактичні засоби (презентації, зображення, схеми, тощо);
- створити подію в календарі й поширити серед учасників посилання на вебінар;
- створити опитувальники і завантажити розроблені візуальні дидактичні матеріали;
- за 10 хвилин до початку вебінару увійти за посиланням у кімнату вебінару й надати відповіді на можливі організаційні питання учасникам.

Під час вебінару організатор повинен:

- у разі відеотрансляції переконатись в естетичності зображення і загального фону позаду організатора, відсутності сторонніх шумів;
- кожні 5–10 хвилин підтримувати і стимулювати активність учасників за допомогою обговорення у вікні чату, голосового обговорення, опитування, візуалізації всіма учасникам на екрані;
- після завершення вебінару провести заключне опитування і зробити узагальнення з візуалізацією на 1–2 слайди;
- повідомити учасникам місце розташування запису вебінару;
- загальна тривалість вебінару не має перевищувати 1 годину.

2.5. Аналіз ефективності та переваги використання вебінарів

Використання вебінарів у процесі підвищення кваліфікації викладачів за дистанційною формою навчання дозволяє отримати такі переваги, які відображені у табл. 4.

Таблиця 4

Переваги використання вебінарів

Організатор вебінару	Слухач курсів підвищення кваліфікації
Немає потреби у фізичній присутності на семінарі	Немає потреби у фізичній присутності на семінарі
Відсутність часових обмежень. Наявний запис дозволяє оптимізувати робочий час	Відсутність часових обмежень. Наявний запис дозволяє оптимізувати робочий час
Створення власного портфоліо електронних освітніх ресурсів, бази освітніх вебінарів	Створення бази освітніх вебінарів, переглянути які можна у будь-який час
Широкі можливості забезпечення інтерактивності вебінару, можливість контролю дій учасників протягом всього вебінару в режимі он-лайн	Можливість робити власні нотатки під час вебінару
Вебінар є готовим електронним продуктом, який може бути результатом спільної діяльності викладача і слухача курсів	Вебінар є готовим електронним продуктом, який може бути результатом спільної діяльності викладача і студентів

4. ВИСНОВКИ

Сучасні ІКТ призводять до появи макро-трендів, створення потужних освітніх електронних середовищ, які досить швидко розвиваються, стираючи межі між формальним і неформальним навчанням, що, у свою чергу, змушує спонукати викладачів вишів шукати та знаходити інноваційні методи навчальної і наукової діяльності. У цьому контексті постає питання підвищення кваліфікації з ІКК викладачів українських вишів, які мають впроваджувати сучасні ІКТ у свою роботу.

З метою раціонального використання ресурсів у системі підвищення кваліфікації викладачів, на наш погляд, доцільно використовувати вебінар орієнтовані платформи, які орієнтовані на взаємодію її користувачів у процесі вирішення завдань. Запровадження організації дистанційного навчання з використанням вебінарів оптимізує педагогічних працівників і дозволяє збалансувати наявні можливості закладу післядипломної педагогічної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Doug Fisher. ACSD authors [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.ascd.org/Publications/ascd-authors/doug-fisher.aspx> – Загол. з титулу екрану. – Мова: англ. – Перевірено: 18.08.2014.
2. Mayorga, Eduardo P.; Bekerman, Jesica G.; Palis, Ana G. Middle East African Journal of Ophthalmology. Apr-Jun2014, Vol. 21 Issue 2 [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://eds.b.ebscohost.com/eds/results?sid=7a5009a0-f805-4a8f-882c-11440de0e274%40sessionmgr110&vid=0&hid=115&bquery=webinar&bdata=JnR5cGU9MCZzaXRIPWVkey1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: англ. – Перевірено: 18.08.2014.
3. Nancy Frey. ACSD authors [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://www.ascd.org/Publications/ascd-authors/nancy-frey.aspx>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: англ. – Перевірено: 18.08.2014.
4. Treion Muller, Matthew Murdoch. The Webinar manifesto [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=2&sid=7a5009a0-f805-4a8f->

- 882c-11440de0e274%40sessionmgr110&hid=115&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#db=cat00362a&AN=neos.6245244. – Загол. з титулу екрану. – Мова: англ. – Перевірено: 18.08.2014.
5. Бабійчук В. Г. Дистанційна форма підвищення кваліфікації: структура, зміст і забезпечення [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://www.moipro.mk.ua/attachments/article/160/Veresen_2010_3-4.pdf#page=63. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 13.06.2014.
 6. Борошенко І. А. Дистанційне навчання на курсах підвищення кваліфікації вчителів: переваги та особливості / І. А. Борошенко // Освіта Закарпаття : наук.-метод. журнал. – Ужгород: Закарпатський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – 2010. – Вип. 12.
 7. Биков В. Ю. ІКТ-аутсорсінг і нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itl/article/view/717/529#.U5ycNe797IV>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 13.06.2014.
 8. Із Лунс зв'язок доступний будь де [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://office.microsoft.com/uk-ua/FX010172905.aspx>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 20.05.2014.
 9. Клейно Л. Г. Можливості та особливості проведення вебінарів [Електронний ресурс] / Клейно Л. Г., Гринько В. О. // Науковий журнал «Аспект» / Міжнар.наук.-практ. конф. 2014. – ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Слов'янськ. – Режим доступу : <http://asconf.com/rus/index>. – Дата доступу 18.03.2014.
 10. Колос К. Р. Дидактичні вимоги до комп'ютерно орієнтованого навчального середовища закладу післядипломної педагогічної освіти [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : http://lib.iitta.gov.ua/1229/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8.pdf. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 13.06.2014
 11. Котяк В. В. Вебінари як засоби навчання у сучасній системі освіти // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2011. – №7.
 12. Кухаренко В. М. Використання вебінарів у навчальному процесі // Комп'ютер у школі та сім'ї. – № 2(90), – 2011. – С. 12–16.
 13. Морзе Н. В. Ігнатенко О. В. Методичні особливості вебінарів, як інноваційної технології навчання [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/itvo/2010_5/4.pdf. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 20.05.2014.
 14. Пічугіна І. С Застосування вебінарів для психолого-педагогічного консультування [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://bit.ly/1mZb3IY>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 20.05.2014.
 15. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси [Електронний ресурс]. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>. – Загол. з титулу екрану. – Мова: укр. – Перевірено: 13.06.2014.

Матеріал надійшов до редакції 25.08.2014 р.

ВЕБИНАРЫ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ

Морзе Наталия Викторовна

доктор педагогических наук, профессор, проректор информатизации учебно-научной и управленческой деятельности

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина
n.morze@kubg.edu.ua

Кочарян Артур Борисович

методист центра ИКТ-компетенций научно-исследовательской лаборатории информатизации образования

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина

a.kocharian@kubg.edu.ua

Варченко-Троценко Лилия Александровна

методист центра ИКТ-компетенций научно-исследовательской лаборатории информатизации образования

Киевский университет имени Бориса Гринченко, г. Киев, Украина

l.varchenko@kubg.edu.ua

Аннотация. В статье описаны способы использования вебинар ориентированных платформ как средства повышения квалификации преподавателей. Рассмотрено пример использования вебинаров на основе платформы Lync 2013. Исследована педагогическая составляющая вебинаров, а именно – обеспечение интерактивности вебинаров. Авторы обобщили преимущества и перспективы использования вебинаров при внедрении дистанционных форм повышения квалификации научно-педагогических работников ВУЗов. Проведено анализ эффективности и перспективы использования вебинаров в системе повышения квалификации преподавателей. Обобщены рекомендации по организации и проведению вебинаров в системе повышения квалификации научно-педагогических работников дистанционной формой обучения.

Ключевые слова: информационно-коммуникационная компетентность; информационно-коммуникационные технологии; вебинар ориентированные платформы; вебинар.

WEBINARS AS A MEANS TO PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF TEACHERS

Nataliia V. Morze

Doctor of Education, Professor, Vice-Rector on Informational Technologies

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

n.morze@kubg.edu.ua

Artur B. Kocharian

Methodist of the ICT competencies Center of the research laboratory of education informatization

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

a.kocharian@kubg.edu.ua

Liliia O. Varchenko-Trotsenko

Methodist of the ICT competencies Center of the research laboratory of education informatization

Borys Grinchenko Kyiv University, Kyiv, Ukraine

l.varchenko@kubg.edu.ua

Abstract. The article describes the possibilities of using webinar-oriented platforms as a means of professional development of teachers and gives examples of using the webinars based on Lync 2013. There is studied the educational component of webinars, namely – interactive method. The authors considered advantages and prospects of using webinars in the implementation of the distance form of researchers and teachers training in higher education and worked out for them guidelines for organizing and conducting webinars.

Keywords: information and communication competence; information and communication technologies; Webinar-oriented; Webinar.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Doug Fisher. ACSD authors [online]. – Available from: <http://www.ascd.org/Publications/ascd-authors/doug-fisher.aspx>. (in English).
2. Mayorga, Eduardo P.; Bekerman, Jessica G.; Palis, Ana G. Middle East African Journal of Ophthalmology. Apr-Jun2014, Vol. 21 Issue 2. . [online]. – Available from : <http://eds.b.ebscohost.com/eds/results?sid=7a5009a0-f805-4a8f-882c-11440de0e274%40sessionmgr110&vid=0&hid=115&bquery=webinar&bdata=JnR5cGU9MCZzaXRIPWVkey1saXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d> (in English).
3. Nancy Frey. ACSD authors [online]. – Available from : <http://www.ascd.org/Publications/ascd-authors/nancy-frey.aspx> (in English).

4. Treion Muller, Matthew Murdoch. The Webinar manifesto [online]. – Available from : <http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail/detail?vid=2&sid=7a5009a0-f805-4a8f-882c-11440de0e274%40sessionmgr110&hid=115&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d#db=cat00362a&AN=neos.6245244> (in English).
5. Babychuk V. H. Distance form professional development: structure, content and software [online]. – Available from : http://www.moippo.mk.ua/attachments/article/160/Veresen_2010_3-4.pdf#page=63 (in Ukrainian).
6. Boroshenko I. A. Distance learning courses for teachers: benefits and features / Boroshenko I. A. // Education Zakarpattya: scientific-method. Magazine. – Uzhgorod: Zakarpattya Regional Institute of Postgraduate Education. – 2010 – № 12 (in Ukrainian).
7. Bykov V. Yu. ICT outsourcing and new features of ICT departments of educational institutions and research centers [online]. – Available from : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/717/529#.U5ycNe797IV> (in Ukrainian).
8. With Lync connection available anywhere [online]. – Available from : <http://office.microsoft.com/uk-ua/FX010172905.aspx> (in Ukrainian).
9. Kleyno L. H. The possibilities and features of webinars [online] – Available from : <http://asconf.com/rus/index> (in Ukrainian).
10. Kolos K. R. Didactic requirements for computer-based learning environment and graduate teacher education [online]. – Available from: http://lib.iitta.gov.ua/1229/1/%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D0%B2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8.pdf (in Ukrainian).
11. Kotyak V. V. Webinars as a learning tool in modern education // Scientific Notes NDU them. Gogol. Psychological and Pedagogical Sciences. – 2011. – №7 (in Ukrainian).
12. Kukharenko V.M. The use of webinars in the learning process. The computer in the school and family. 2011 – №2(90).– P. 12–16 (in Ukrainian).
13. Morze N. V. Ihnatenko O. V. Methodological features webinars as innovative learning technologies [online]. – Available from : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/itvo/2010_5/4.pdf (in Ukrainian).
14. Pichuhina I. S. The use of webinars for psychological and pedagogical counseling [online]. – Available from : <http://bit.ly/1mZb31Y> (in Ukrainian).
15. On Approval of the electronic educational resources [online]. – Available from : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12> (in Ukrainian).